

SINIF Destan Dönemi Türk Edebiyatı / Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler (Şiir)

1. Aşağıdakilerden hangisinde İslam öncesi Türk edebiyatıyla ilgili bilgi yanlış vardır?

- A) Şiirler, kopuz adı verilen sazla söylenir.
- B) Şiirlerde hece ölçüsü kullanılmıştır.
- C) Nazım birimi dördlüktür.
- D) Arı bir dil kullanılmıştır.
- E) Şiirde genellikle zengin uyak kullanılmıştır.

2. I. Türkler yılın belli dönemlerinde kutsal sayılan sığırları avlamak için sürekle avına çıkar, bunu da dinî bir tören havasında yaparlardı. (Sığır)
II. Eski Türkler yılda bir defa büyük bir dinî tören yaparak totemi kurban eder, kurban edilen totemin yerine de yeni avlanmış bir başka totem koyarlardı. (Şölen)
III. Ölen kişinin ardından, onun ölümünden duyulan üzüntüyü, ölen kişinin kahramanlıklarını, erdemlerini dile getiren şiirlerdir. (Yuğ)
IV. Ölenlerin ardından düzenlenen yas törenleridir; ölen kişinin akrabaları bu törenlerde kurbanlar keserek bu kurbanları çadırın önüne koyar, sonra hep birlikte atlara biner, çadırın çevresinde yedi defa dönerlerdi. (Sagu)

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde ayraç içinde verilen terimlerin yerleri değiştirilirse bilgi yanlış giderilmiş olur?

- A) I. ve II.
- B) I. ve III.
- C) I. ve IV.
- D) II. ve IV.
- E) III. ve IV.

3. Aşağıdakilerden hangisinde Destan Dönemi Türk edebiyatı türleri bir arada verilmiştir?

- A) Yuğ, sagu, sav, destan
- B) Sagu, destan, sav, koşuk
- C) Sav, koşuk, yuğ, destan
- D) Koşuk, sav, sagu, sığır
- E) Destan, yuğ, koşma, sav

4. Aşağıdakilerin hangisinde Destan Dönemi'nde şiir söyleyen sanatçılara verilen isimler bir arada verilmiştir?

- A) Kam, baksı, ozan, şaman
- B) Baksı, âşık, ozan, şaman
- C) Şair, baksı, kam, ozan
- D) Ozan, şaman, derviş, kam
- E) Şaman, kam, şair, baksı

5. Könglüm için örtedi
Bütmiş başıg kartadı
Keçmiş ödüg irtedi
Tün kün keçip irtelür

Günümüz Türkçesiyle:

(Gönlüm acıdan için için yandı. Bu acı kapanmış yarıyı yeniden deşti. Gönlüm geçmiş zamanları aradı. Geceler ve gündüzler geçtikçe de o zamanlar aranıyor.)

Bu dördlük aşağıdaki türlerin hangisinden alınmıştır?

- A) Koşuk
- B) Mersiye
- C) Sav
- D) Destan
- E) Koşma

6. I. Destan Dönemi Türk Edebiyatı
II. İslam Uygarlığı Çevresinde Gelişen Türk Edebiyatı
III. Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı

Türk edebiyatının ana dönemleri yukarıda sıralanmıştır. Bu dönemlerin alt başlıklarından biri aşağıdakilerden hangisinde doğru sıralanmıştır?

I.	II.	III.
A) Yazılı Edebiyat	Divan Edebiyatı	Millî Edebiyat
B) Millî Edebiyat	Âşık Edebiyatı	Sözlü Edebiyat
C) Sözlü Edebiyat	Millî Edebiyat	Âşık Edebiyatı
D) Divan Edebiyatı	Tekke Edebiyatı	Sözlü Edebiyat
E) Âşık Edebiyatı	Divan Edebiyatı	Tanzimat Edebiyatı

Destan Dönemi Türk Edebiyatı / Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler (Şiir)

7. I. Alp Er Tunga öldi mü
Issız ajun kaldı mu
Ödlek öçin aldı mu
Emdi yürek yırtılır
(Alp Er Tunga öldü mü? Kötü dünya kaldı mı?
Zaman öcünü aldı mı? Şimdi yürek yırtılır.)
- II. Kulan tükel kamıttı
Akar sukak yumuttı
Yaylag tapa emitti
Tizig turup sekrişür
(Bahar yaban atlarını iyice coşturdu. Dağ keçilerini
ve geyikleri bir araya getirdi. Bunlar otlamak için
yaylalara yöneldiler. Sıra sıra dizilip hoplayıp zıplı-
yorlar.)

III. Ot tütünsüz bolmas, eğit yazuksı bolmas
(Ateş dumansız olmaz, yiğit günahsız olmaz.)

Destan Dönemi Türk Edebiyatı'na ait bu metinlerin türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

I.	II.	III.
A) Koşuk	Destan	Sav
B) Sagu	Sav	Koşuk
C) Sagu	Koşuk	Sav
D) Destan	Sav	Koşuk
E) Destan	Koşuk	Sagu

8. **Koşukla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Bir kişinin ölümünden duyulan üzüntüyü dile getiren şiirlerdir.
B) "Sığır" ve "şölen" adı verilen törenlerde söylenir.
C) Aşk, sevgi, yiğitlik, savaş, doğa güzelliği gibi temalar işlenir.
D) Hece ölçüsü ile söylenir, nazım birimi dördlüktür.
E) Konu bakımından benzeri halk şiirinde koşma, divan şiirinde gazeldir.

9. **Destan Dönemi şiiriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Şiirler yuğ, sığır, şölen gibi törenlerde söylenmiştir.
B) Sözlü olarak dilden dile aktarılmıştır.
C) Yabancı etkilerden uzak, millî bir özellik gösterir.
D) Doğa sevgisi, kahramanlık, ölüm gibi konular işlenir.
E) Dil yalın olmaktan uzak, süslü bir dildir.

10. Tümen çiçek tizildi
Bükünden ol yazıldı
Üküş atıp özeldi
Yırde kopa adrişur

Günümüz Türkçesiyle:

(On binlerce çiçek sıra sıra dizildi. Tomurcuklarından
çözüldü. Uzun süre yatmaktan sıkılmışlardı. Yerden
biterek birbirlerinden ayrılırlar.)

Bu dördlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konu bakımından koşuk türüne aittir.
B) Nazım birimi dördlüktür.
C) 7'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
D) Çapraz uyak kullanılmıştır.
E) Ahenk unsurları kullanılmıştır.

11. **"Sagu"yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Ölüm temasını işleyen şiirlerdir.
B) "Şölen" adı verilen törenlerde söylenen şiirlerdir.
C) Nazım birimi, ölçüsü ve uyak düzeni koşuk gibidir.
D) Alp Er Tunga için söylenen sagu, bu türün en önemli örneğidir.
E) Sagu'nun konu bakımından halk şiirindeki benzeri ağıt, divan şiirindeki benzeri mersiye'dir.

12. **Aşağıdakilerden hangisi, savların özelliklerinden biridir?**

- A) Sözcükler sıklıkla yer değiştirebilir.
B) Yazılı dönemde ortaya çıkmıştır.
C) Nazım birimi bazen tek dize bazen dördlüktür.
D) Tecrübeyi yansıtan kısa ve özlü sözlerdir.
E) Aşıklik geleneğinin temelini oluşturur.

Adı : .....
Soyadı : .....
Sınıf : .....
NO : .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru : .....
Yanlış : .....
Boş : .....
Puan : .....